

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060306

DOM
2015-07-03
Stockholm

Mål nr
M 1393-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-01-23 i mål nr M 4776-14, se bilaga A

KLAGANDE

P J

MOTPART

Miljönämnden i Malmö kommun

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktigar Mark- och miljööverdomstolen P J att betala vite om 250 000 kr.

Dok.Id 1216667

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P J har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska ogilla miljönämndens ansökan om utdömande av vitet och i andra hand att vitet ska jämkas till en rimlig nivå.

Miljönämnden i Malmö kommun (nämnden) har vidhållit att vitet ska dömas ut, men medgett att beloppet jämkas.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P J har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Miljönämnden har efter kontakter med Kramfors kommun och kronofogdemyndigheten vetat om att han saknade ekonomiska möjligheter att bärga skeppet på ett miljöriktigt sätt. Det hade varit att jämställa med bedrägeri om han hade anlitat ett bärgningsföretag när han visste om att han inte skulle kunna betala för uppdraget.

När hela denna historia inleddes drabbades han av en hjärtattack och fick order från läkare att lägga historien bakom sig. I detta fysiska skick ter det sig orimligt att han skulle kunna företa en bärgning av skeppet.

Han blev förelagd i slutet på augusti att med endast fem månaders varsel upphandla och bärga skeppet vilket ter sig helt orimligt med tanke på den annalkande vintern och perioder med hårda vindar.

Till stöd för att han saknar ekonomiska tillgångar och inkomster vill han åberopa att kronofogdemyndigheten gjort flera utmätningsförsök hos honom.

Nämnden har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Båtägare som överger sina båtar och låter det allmänna ta kostnaderna är ett stort problem för kustkommuner som Malmö. Gärningen har medfört mycket höga åtgärds-kostnader för det allmänna.

Vitets avskräckande effekt är av väsentlig betydelse i sammanhanget. Med anledning av P J ekonomiska situation medges dock att vitesbeloppet jämkas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning att de grundläggande förutsättningarna för att döma ut vitet är uppfyllda, dvs. att vitesföreläggandet är lagligen grundat, att det har delgetts P J, att det har vunnit laga kraft och att P J har överträtt föreläggandet genom att inte avlägsna skeppet inom föreskriven tid. Frågan är dock om det som P J har anfört om att han på grund av sjukdom och avsaknad av ekonomiska tillgångar inte kunnat följa föreläggandet, kan anses som en sådan giltig ursäkt som medför att vitet inte ska dömas ut.

Både sjukdom och avsaknad av ekonomiska tillgångar är omständigheter som kan innebära ett en underlåtenhet att följa ett föreläggande ska anses som ursäktlig. Det ankommer dock på adressaten, i detta fall P J, att visa att han haft giltig ursäkt att inte följa föreläggandet.

Mark- och miljööverdomstolen anser inte att P J har visat att han på grund av sitt hälsotillstånd varit förhindrad att anlita någon för att avlägsna skeppet genom att bärga det eller omhänderta det som avfall. När det gäller hans ekonomiska situation innebär nämndens yttrande ett visst stöd för de uppgifter som P J har lämnat. Någon ytterligare utredning som stödjer hans uppgifter om att han helt skulle sakna ekonomiska tillgångar och inkomster finns dock inte. Av handlingarna i målet framgår också att kostnaden för att omhänderta skeppet hade varit avsevärt lägre om skeppet hade dragits från grundet omedelbart efter grundstötningen. Genom att inte agera omedelbart har P J själv medverkat till att kostnaden för att omhänderta skeppet blivit mycket hög. Sammantaget anser Mark- och miljööverdomstolen inte att P J har visat att han haft giltig ursäkt för att inte följa föreläggandet. Med hänsyn till de uppgifter som ändå finns om P J ekonomiska situation och då nämnden med hänsyn till denna medgett att vitesbeloppet sätts ner, finner Mark- och

miljööverdomstolen att beloppet som P J ska betala ska jämkas till 250 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2015-07-24

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Roger Wikström, Malin Wik, referent, och Margaretha Gistorp samt tf hovrättsassessorn Joel Björk-Werner

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
Enhet 4:1

DOM
2015-01-23
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4776-14

SÖKANDE

Miljöförvaltningen i Malmö stad

MOTPART

P G N J

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar P J att betala vite om 1 000 000 kr.

Dok.Id 314447

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:30 -

BAKGRUND

Miljönämnden i Malmö stad (miljönämnden) förelade den 27 augusti 2013 P J att vid äventyr av vite om 1 000 000 kr senast fem månader efter delfå-ende av beslutet ha avlägsnat skeppet Sundland från Östersund och omhändertagit det som avfall eller bärgat det. P J skulle till miljönämnden ha inkommit med kvitto, transportdokument eller andra handlingar som styrkte att skeppet om-händertagits som avfall eller bärgats. Enligt föreläggandet skulle P J be-tala ovanstående belopp som löpande vite för varje ytterligare period på 4 månader som föreläggandet inte följts i sin helhet.

Efter att miljönämnden yrkat att mark- och miljödomstolen skulle döma ut vitet avslog mark- och miljödomstolen den 9 juli 2014 i mål M 1382-14 miljönämndens ansökan med motiveringen att föreläggandet inte var lagligen grundat.

Efter att miljönämnden överklagat mark- och miljödomstolens dom upphävdes domen av Mark- och miljööverdomstolen den 2 december 2014. Mark- och miljööverdomstolen återförvisade målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

YRKANDEN M.M.

Miljönämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen ska förpliktiga P J att betala vite om 1 000 000 kronor. Till grund för yrkandet har anförts i huvudsak följande. Den 11 oktober 2010 kördes skeppet Sundland på grund i havet på fastig-heten X ca 500 meter från stranden, 130 meter söder om Öresundsbron. P J är enligt Skeppsregistret ägare till fritidsmotorskeppet.

Då skeppet varken förtöjts eller förankrats utan istället ligger på en sandbank sedan 2,5 år tillbaka, är det att anses som övergivet. Då skeppet sedan 2010 legat på grund i Öresund övergivet samt utgör nedskräpning ansågs det motiverat med ett föreläggande med krav på att skeppet vid vite skulle avlägsnas. Den 27 augusti 2013 beslutade Miljönämnden i Malmö Stad att förelägga skeppets ägare att senast fem månader efter delfåendet av beslutet ha avlägsnat skeppet Sundland från Öresund och omhändertagit det som avfall eller bärgat det. Skeppsägaren skulle därvid inkomma

med kvitto, transportdokument eller andra handlingar som styrker att skeppet omhändertagits som avfall eller bärgats. Föreläggandet ansågs till fullo vara uppfyllt då handlingarna inkommit. Föreläggandet delgavs P J den 22 oktober 2013. Mer än fem månader därefter, d.v.s. den 23 mars 2014 företogs en inspektion varvid konstaterades att skeppet/vraket låg kvar i Öresund. Vitesföreläggandet har därmed överträtts.

P J har delgivits ansökan men inte avhört.

DOMSKÄL

I ett mål om utdömande av vite ska mark- och miljödomstolen pröva om det föreläggande som ansökan avser är lagligen grundat, om föreläggandet har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft och om det har överträtts. Om föreläggandet inte har följts ska domstolen pröva om det har funnits giltigt hinder för detta. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om det finns särskilda skäl för att jämka det. Mark- och miljööverdomstolen har konstaterat att vitesföreläggandet är lagligen grundat, varför mark- och miljödomstolens uppgift är att pröva ansökan utifrån övriga förutsättningar.

Miljönämndens beslut från den 27 augusti 2013 om vitesföreläggande delgavs P J genom stämmingsman den 22 oktober 2013. Föreläggandet överklagades inte och har således vunnit laga kraft. Såvitt framkommit i målet har P J inte avlägsnat skeppet Sundland från Öresund, omhändertagit det som avfall eller bärgat det inom föreskriven tid. P J har därtill inte bestritt nämndens påstående om att föreläggandet inte har följts. Det har inte heller framkommit några omständigheter som tyder på att P J varit förhindrad att inom rätt tid full-göra det som ålagts honom. Förutsättningar för att döma ut det ansökta vitet föreligger därmed.

Några särskilda skäl till att vitet ska jämkas har inte framkommit.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV426)

Överklagande senast den 13 februari 2015.

Jonny Boo

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Jonny Boo, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius. Föredragande har varit beredningsjuristen Lena Sjöberg.